

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ
ОХОРОНА ПРАЦІ

**ПЕРЕДПЛАТНА КАМПАНІЯ НА 2023 рік
ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ!**

Найкращий
журнал
про безпеку на
124 сторінках

Журнал «Охорона праці»
друкований або
електронний на 2023 рік
за ціною 2022 року

**ЗАОЩАДЖУЙ від
480 до 1740 гривень**

На 2023 рік
ЗА ЦІНОЮ 2022 РОКУ

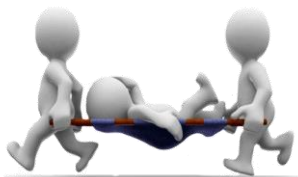
КАБІНЕТ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Проект зміни

до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві

затвердженого постановою КМУ від 17.04.2019 **№ 337**, щодо процедури розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві на період дії правового режиму воєнного стану в Україні

станом на 22.07.2022

Якщо травма стає нормою, то населення держави приречене перетворитися на інвалідів

Зміст

1. Аналіз виробничого травматизму, пов'язаного з веденням воєнних дій в Україні (за даними Фонду соціального страхування). Проблемні питань, пов'язані з розслідуванням таких нещасних випадків та відшкодуванням шкоди.

Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
Акопян Сергій - начальник управління профілактики страхових випадків
Васинська Ірина – начальник відділу роботи страхових експертів

2. Особливості процедури розслідування нещасних випадків, що сталися внаслідок ведення воєнних дій (проект змін).

Федоренко Микола – заступник головного редактора Журналу “Охорона праці”

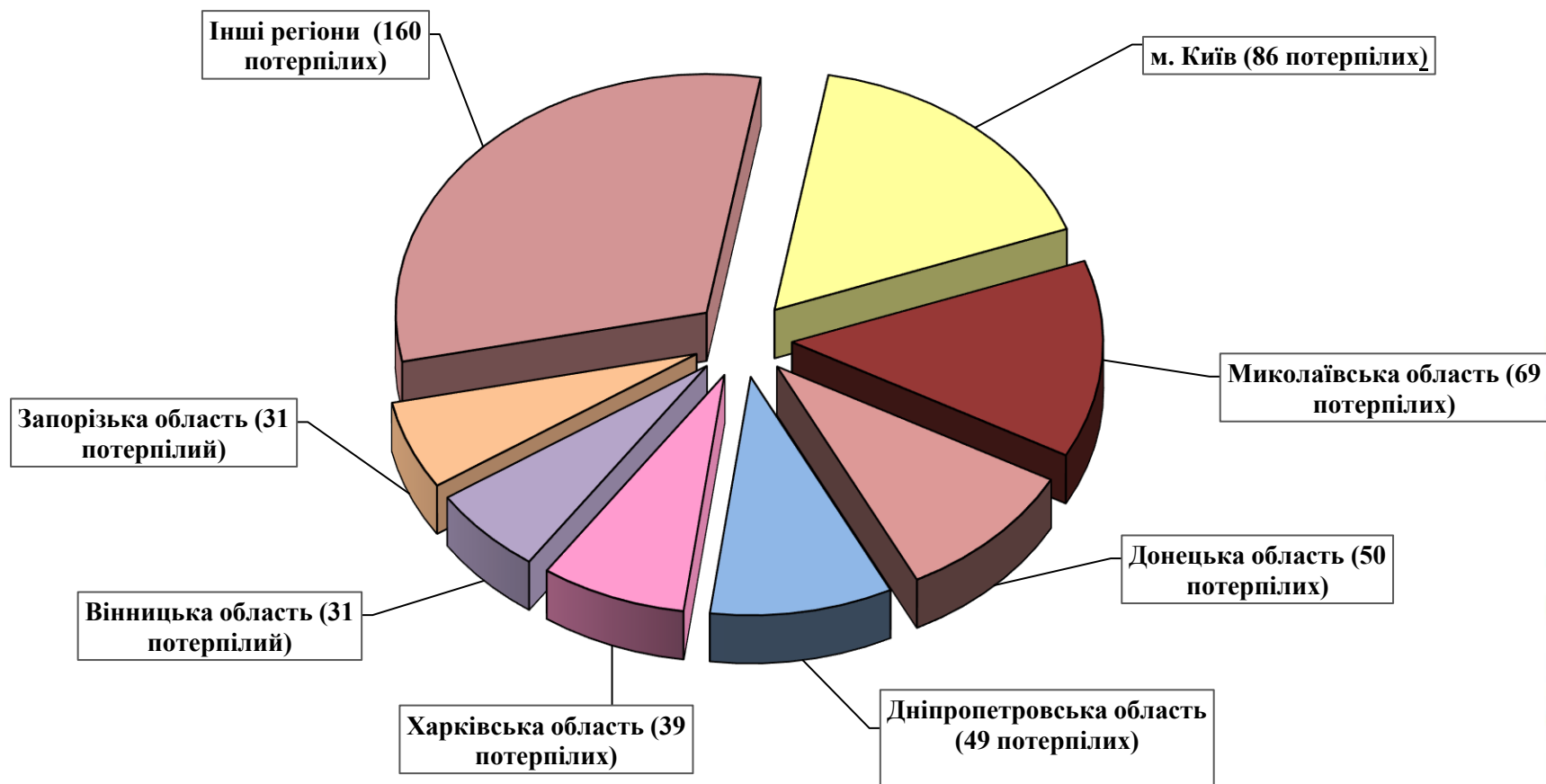
3. Запитання – відповіді насуцних питань.

Гнатюк Олег – директор Департамент стратегічного планування та аналітичного забезпечення **Держпраці України**

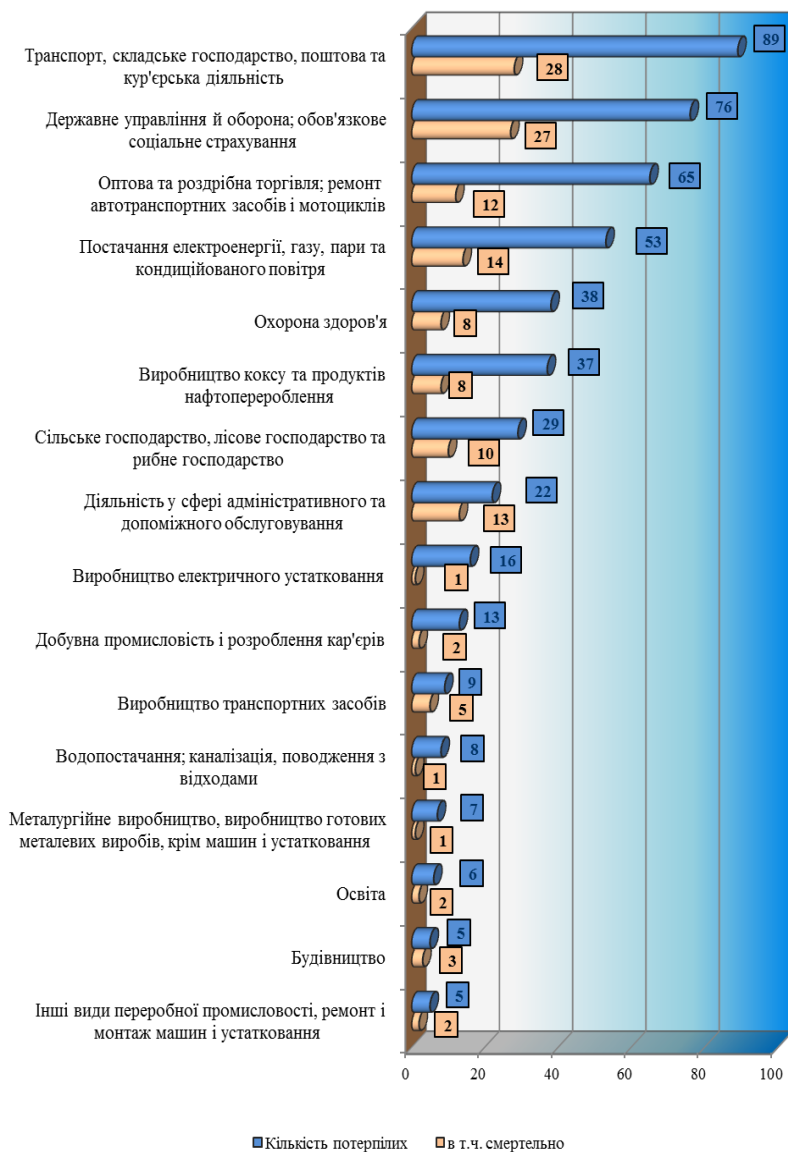
Аналіз виробничого травматизму, пов'язаного з веденням воєнних дій

Аналіз виробничого травматизму, пов'язаного з веденням воєнних дій

Діаграма кількості потерпілих від нещасних випадків, що сталися під час виконання трудових обов'язків і пов'язані з веденням бойових дій, за даними повідомлень по регіонах України за станом на 05.08. 2022

Розподіл потерпілих від нещасних випадків, що сталися під час виконання трудових обов'язків і пов'язані з веденням бойових дій, за найбільш травмонебезпечними галузями економіки підприємств станом на 05.08.2022 (за даними повідомлень)

Аналіз виробничого травматизму, пов'язаного з веденням воєнних дій

Особливості процедури розслідування нещасних випадків, що сталися внаслідок ведення воєнних дій (проект змін)

Воєнний стан

На території України із 05 години 30 хвилин **24.02.2022** введено воєнний стан.

Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64

В умовах воєнного стану можуть встановлюватися окремі **обмеження** прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Конституції України.

Стаття 64 Конституції України

Воєнна агресія РФ проти України є форс-мажорними обставинами – **обставинами непереборної сили**.

Лист Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 № 2024/02.0-7.1

Виробничий травматизм

Джерелом даних **державного статистичного спостереження** є узагальнені адміністративні дані й акти за формою Н-1 Фонду соціального страхування відповідно до укладеної Угоди щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом і Фондом соціального страхування.

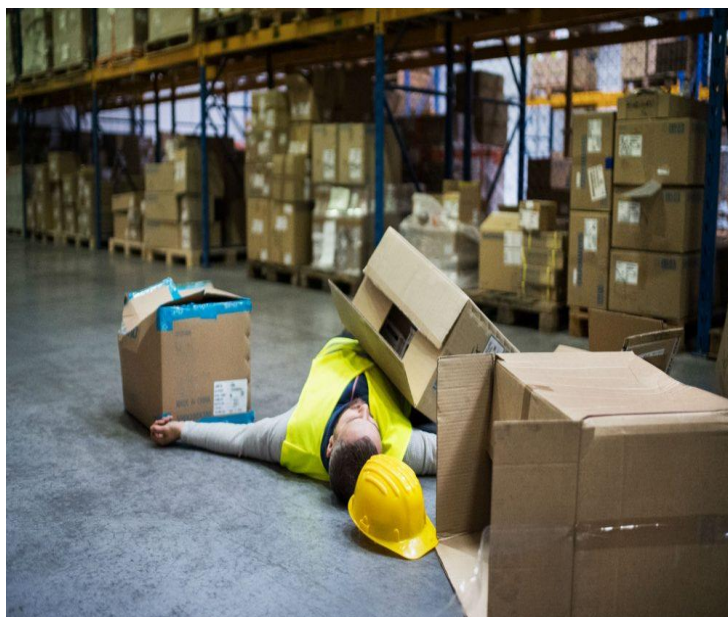

Розділ IV Методологічного положення державного статистичного спостереження щодо травматизму на виробництві, затвердженого наказом Держстату від 16.06.2020 № 176

Загальний виробничий травматизм (Дані Фонду)

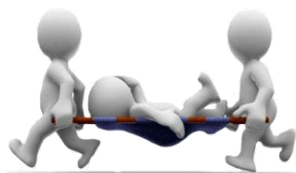
Зареєстровано **3656** НВ,
смертельних – **314**
(без урахування COVID-19)

Зареєстровано **8659** гострих
захворювань на COVID-19,
смертельних – **223**

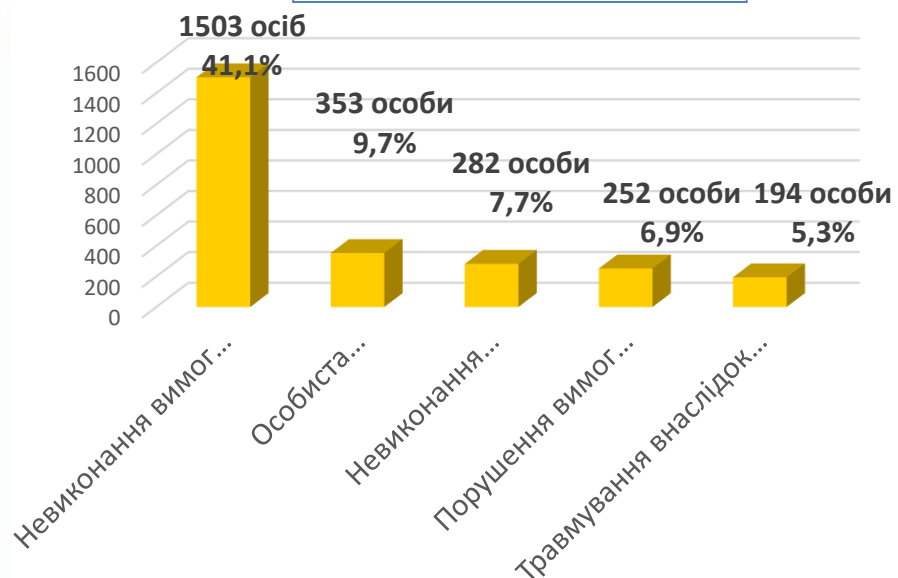
2021

Загальний травматизм за причинами НВ за 2021 рік. Дані Фонду (без урахування COVID-19)

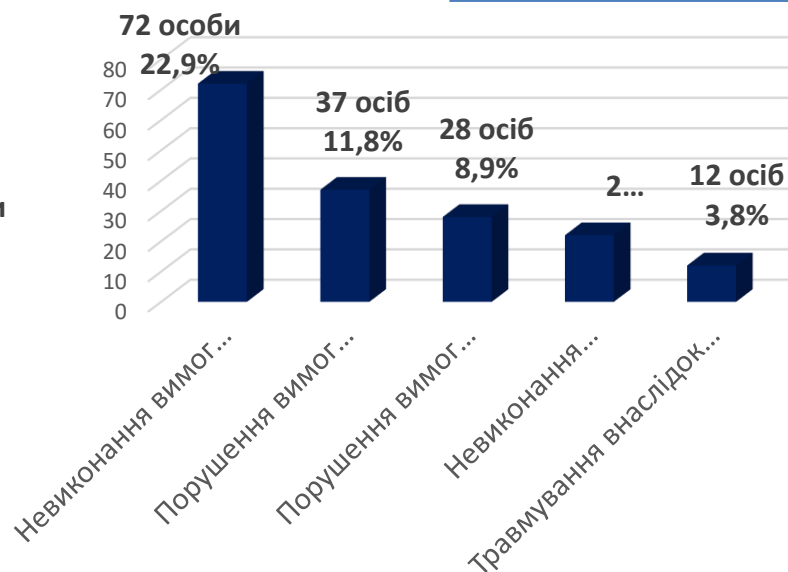

Загальна кількість потерпілих – 3656 осіб
Смертельний травматизм – 314 осіб

Загальний травматизм

Смертельний травматизм

2021

Загальний травматизм за регіонами України. Дані Фонду

(воєнний фактор) (станом на 05.08.2022)

Під час виконання трудових обов'язків через збройну агресію РФ постраждав 515 працівник, 152 з них загинули.

Найбільша кількість потерпілих зареєстрована:

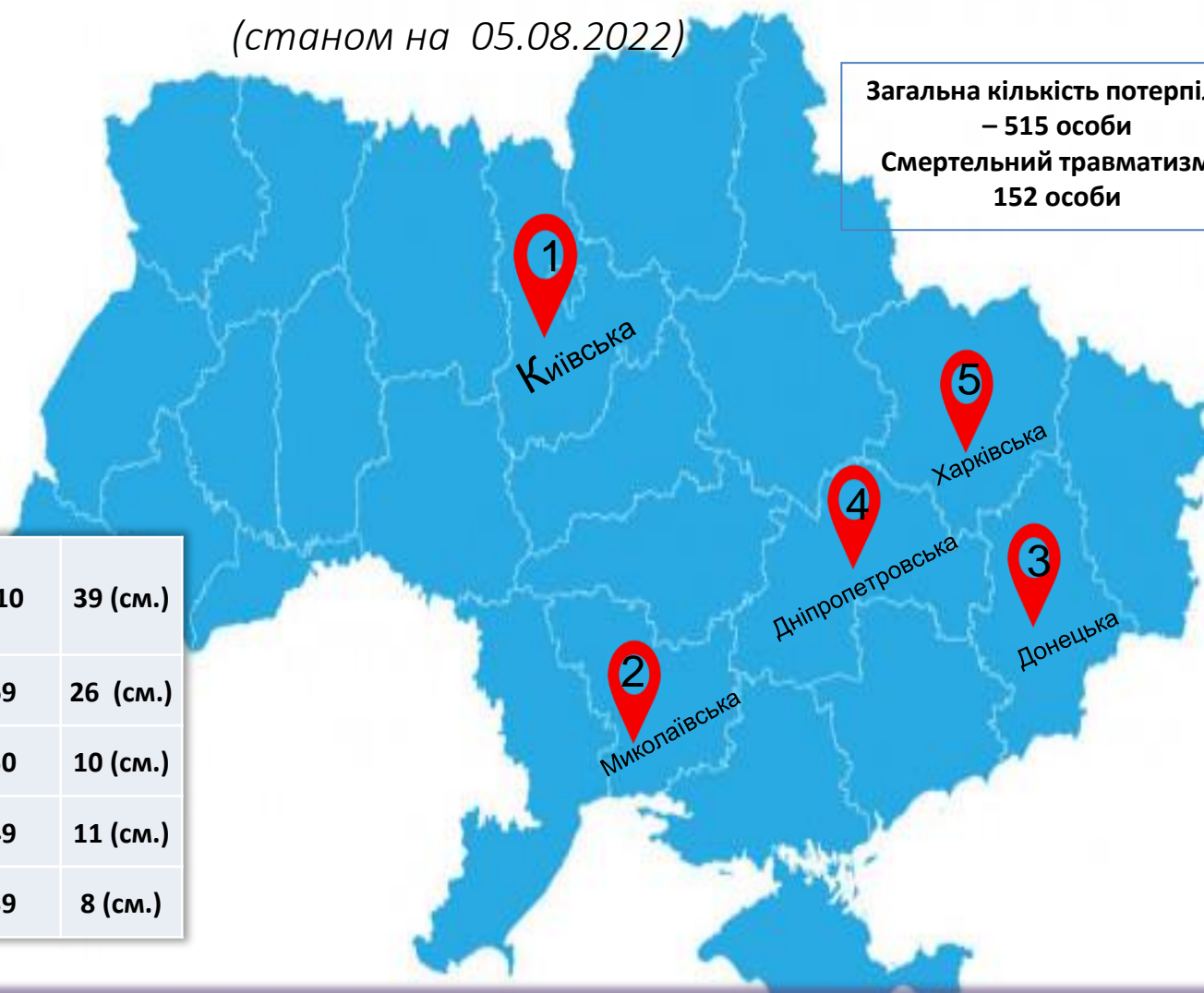
- у м. Києві – 86 потерпілих, 28 з яких травмовано смертельно;
- Миколаївська область – 69 потерпілих, 26 смертельно;
- Донецька область – 50 потерпілих, 10 смертельно;
- Дніпропетровська область – 49 потерпілих, 11 смертельно;
- Харківська область – 39 потерпілих, 8 смертельно;
- Вінницька область – 31 потерпілих, 10 смертельно;
- Запорізька область – 31 потерпілих, 3 смертельно;
- Чернігівська область – 28 потерпілих, 8 смертельно;
- Київська область – 24 потерпілих, 11 смертельно;
- Сумська область – 22 потерпілих, 8 смертельно

2022

Загальний травматизм за регіонами (воєнний фактор)

(станом на 05.08.2022)

Загальна кількість потерпілих
– 515 особи
Смертельний травматизм –
152 особи

Київська область та м. Київ	110	39 (см.)
Миколаївська	69	26 (см.)
Донецька	50	10 (см.)
Дніпропетровська	49	11 (см.)
Харківська	39	8 (см.)

2022 (станом на 25.07.2022)

Розслідування нещасних випадків в умовах воєнного стану

Інформаційне повідомлення Держпраці від 04.03.2022 року «Щодо розслідування нещасних випадків в умовах воєнного стану»

- Процедура розслідування НВ, що сталися з працівниками внаслідок отримання поранень під час ведення бойових дій, визначена **Порядком № 337** і є такою ж самою, як і для всіх інших видів НВ.
- Ухвалювати рішення щодо проведення розслідування в кожному конкретно взятому НВ, виходячи з міркувань безпеки самої можливості проведення розслідування.
- У разі, якщо проведення розслідування є неможливим через загрозу життю та здоров'ю членам комісії, – максимально фіксувати, збирати та документувати інформацію, що надходить або стає відомою про НВ, з метою їх подальшого розслідування після нормалізації ситуації.

Кодекс ustalenoї практики – нормативний документ, що містить **рекомендації** щодо практик чи процедур проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування або експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів.

Стаття 1 Закону України «Про стандартизацію»

Зміни до Порядку № 337

Визначено процедуру розслідування нещасних випадків (далі – **НВ**) у період дії правового режиму воєнного (надзвичайного) стану в Україні або окремих її місцевостях (п. 141¹⁵–141²⁸) – **спеціальне розслідування** за місцем їх настання (незалежно від ступеня тяжкості травм).

Сфера дії п. 141¹⁵–141²⁸: працівники підприємств під час виконання трудових обов'язків внаслідок воєнних (бойових) дій (бомбардувань, ракетних та артилерійських обстрілів, мінувань територій та приміщень, захоплення в полон, здійснення масових терористичних актів, що супроводжується загибеллю людей чи руйнуванням **особливо важливих** об'єктів життєзабезпечення тощо.

Особливо важливі об'єкти (I категорія критичності) – об'єкти, які мають загальнодержавне значення, значний вплив на інші об'єкти критичної інфраструктури та порушення функціонування яких призведе до виникнення кризової ситуації державного значення .

Стаття 10 Закону України «Про критичну інфраструктуру»

Зміни до Порядку № 337 (продовження)

Розслідування в районі воєнних (бойових) дій НВ за **інших обставин** проводить **комісія підприємства** без відповідного письмового доручення територіального органу Держпраці, а в разі **неможливості** роботодавцем утворити комісією підприємства розслідування та формування матеріалів покладається на територіальний орган **Держпраці** за місцезнаходженням суб'єкта господарювання, працівником якого є потерпілий.

NB!

- Дистанційне проведення засідання комісії (засоби конференцзв'язку).
- Підписання документів через накладання **електронного підпису**, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису такої особи.
- Надання документів в електронній формі (зазначати в протоколі засідання комісії).

Зміни до Порядку № 337. Повідомлення про НВ

Потерпілі внаслідок нещасного випадку на виробництві:

- ✓ втрата працездатності на 1 робочий день чи більше
  - ✓ переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на 1 робочий день
  - ✓ зникнення, (смерть)
- (п. 3 Порядку № 337)

Нещасний випадок на виробництві – обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника **небезпечного виробничого фактора чи середовища**, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Стаття 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»; п. 4.35 ДСТУ 2293:2014

Зміни до Порядку № 337 *(продовження)*

Склад комісії з розслідування НВ

- ✓ Посадова особа територіального органу Держпраці (**голова комісії**).
- ✓ Представник робочого органу Фонду.
- ✓ Представник військово-цивільної адміністрації (місцевої державної адміністрації чи органу місцевого самоврядування).

У разі потреби до участі в розслідуванні може бути залучений **роботодавець** або його представник.

Засідання комісії вважається чинним, якщо на ньому присутні більшість її членів. Участь голови комісії в засіданні комісії є обов'язковою.

Зміни до Порядку № 337 (продовження)

Додаткові форми документів:

- ✓ Додаток 29 – **Запит** стосовно наявності ознак збройної агресії, ведення бойових (воєнних) дій та/або їх наслідків, які призвели до травмування (поранення) та/або загибелі громадян України, іноземців та осіб без громадянства під час виконання ними трудових (посадових) обов'язків.

Військово-цивільна адміністрація (місцева державна адміністрація), орган ДСНС, Національна поліція тощо

- ✓ Додаток 30 – **Відомості** про нещасний випадок (відповідь на Запит).
- ✓ Додаток **11- 1** – Акт за формою Н-1 (спрощена форма).

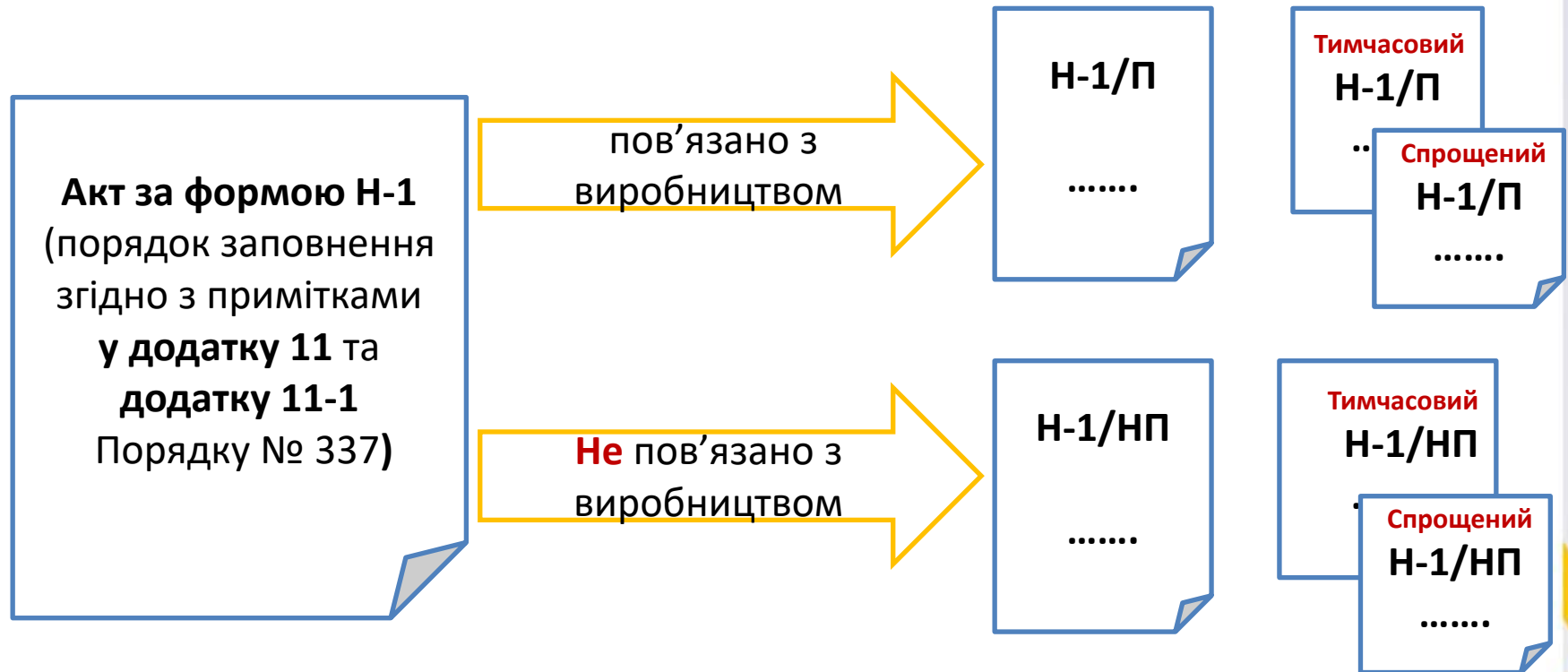
Поширення дії Запиту на іноземців та осіб без громадянства завдасть багато проблем під час розслідування

Адміністративна відповідальність (штраф) керівників закладів СМЕ, ЕТЦ та інших подібних органів за несвоєчасне надання необхідних для завершення розслідування матеріалів (висновків), яка становить від 20 до 50 НМДГ.

Частина 6 ст. 41 КУпАП

Акт за формою Н-1

Зменшена кількість документів, що належать до матеріалів розслідування (з **26 до 11**).

Кількість Актів за формою Н-1 визначається рішенням комісії. Оригінали Акта за формою Н-1 надаються потерпілому; робочому органу Фонду; підприємству, працівником якого є потерпілий.

Зміни до Порядку № 337 *(продовження)*

Спрощена форма Н-1 (додаток 11-1)

Стаж роботи

(загальний; на підприємстві; за професією (посадою))

Дата проходження (навчання за професією чи роботою;
перевірки знань з охорони праці)

Дата проведення інструктажів з охорони праці (вступного,
первинного, повторного, цільового)

Вилучено графи

Дата проходження медичного огляду (попереднього,
періодичного)

Дата проходження професійного добору

Зміни до Порядку № 337 (продовження)

Спрощена форма Н-1 (додаток 11-1)

Перебування потерпілого в стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння згідно з медичним висновком

Устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до НВ...

Особи, які допустили порушення вимог законодавства з охорони та гігієни праці

Вилучено графі

Заходи щодо запобігання таким НВ

Вид події, що призвела до НВ – **код 23** «події суспільного життя (оголошена та неоголошена війна...)» . **Причина настання НВ** – **код 42** «соціальний конфлікт (оголошена та неоголошена війна...)»
(3 рекомендацій Держпраці)

Шкідливий або небезпечний фактор - ?

Зміни до Порядку № 337 (продовження)

- Залучення **військових експертів** або представників інших спеціалізованих організацій для отримання висновків щодо причин (обставин) настання НВ (відповідь на Запит - до **3 робочих днів**)
- Передача керівникові Держпраці підписаних членами комісії актів за формою Н-1 та матеріалів розслідування - до **5 робочих днів**
- Розгляд та затвердження керівником Держпраці акта за формою Н-1, - до **3 робочих днів** з дня надходження матеріалів розслідування, а у разі незгоди з висновками комісії - обґрунтоване повернення матеріалів розслідування на доопрацювання, продовживши наказом строк розслідування до **10 робочих днів**
- Розсилання матеріалів розслідування - до **3 робочих днів**
- Не нормується термін складання роботодавцем **форми Н-2** «Відомості про наслідки НВ...» (до нормалізації ситуації та створення належних умов).

Може бути “ Окрема думка ” до акта за формою Н-1 (додаток 11-1)

Зміни до Порядку № 337 *(продовження)*

- У разі **неможливості утворити комісію** та провести розслідування через загрозу життю та здоров'ю членам комісії, роботодавець та відповідний територіальний орган Держпраці максимально збирають, фіксують та систематизують інформацію, що надходить або стає відомою про НВ на виробництві з метою подальшого його розслідування після нормалізації ситуації.
- У разі виникнення **загрози життю** та здоров'ю членам комісії під час проведення розслідування НВ, що вже розпочалося, таке розслідування може бути зупинене керівником органу, який утворив комісію, з підстав ведення бойових дій, та продовжене до створення безпечних і належних умов щодо його завершення.

У разі **зникнення працівника** підприємства під час виконання трудових обов'язків в районі воєнних (бойових) дій - висновок від органів досудового розслідування для складання тимчасового акта за формою Н-1 для звернення до суду із заявою про оголошення потерпілого померлим (п.40)

Розслідування випадків унаслідок бойових дій з військовослужбовцями

Випадки поранення, контузії, травми, каліцтва, зникнення, смерті або загибелі **військовослужбовців** внаслідок бойових уражень або дій з боку противника є **бойовими людськими втратами** і обліку як нещасні випадки не підлягають.

Пункт 3 Інструкції про розслідування та облік нещасних випадків з військовослужбовцями, професійних захворювань і аварій у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 27.10.2021 № 332.

Форма НВ-2 (3)

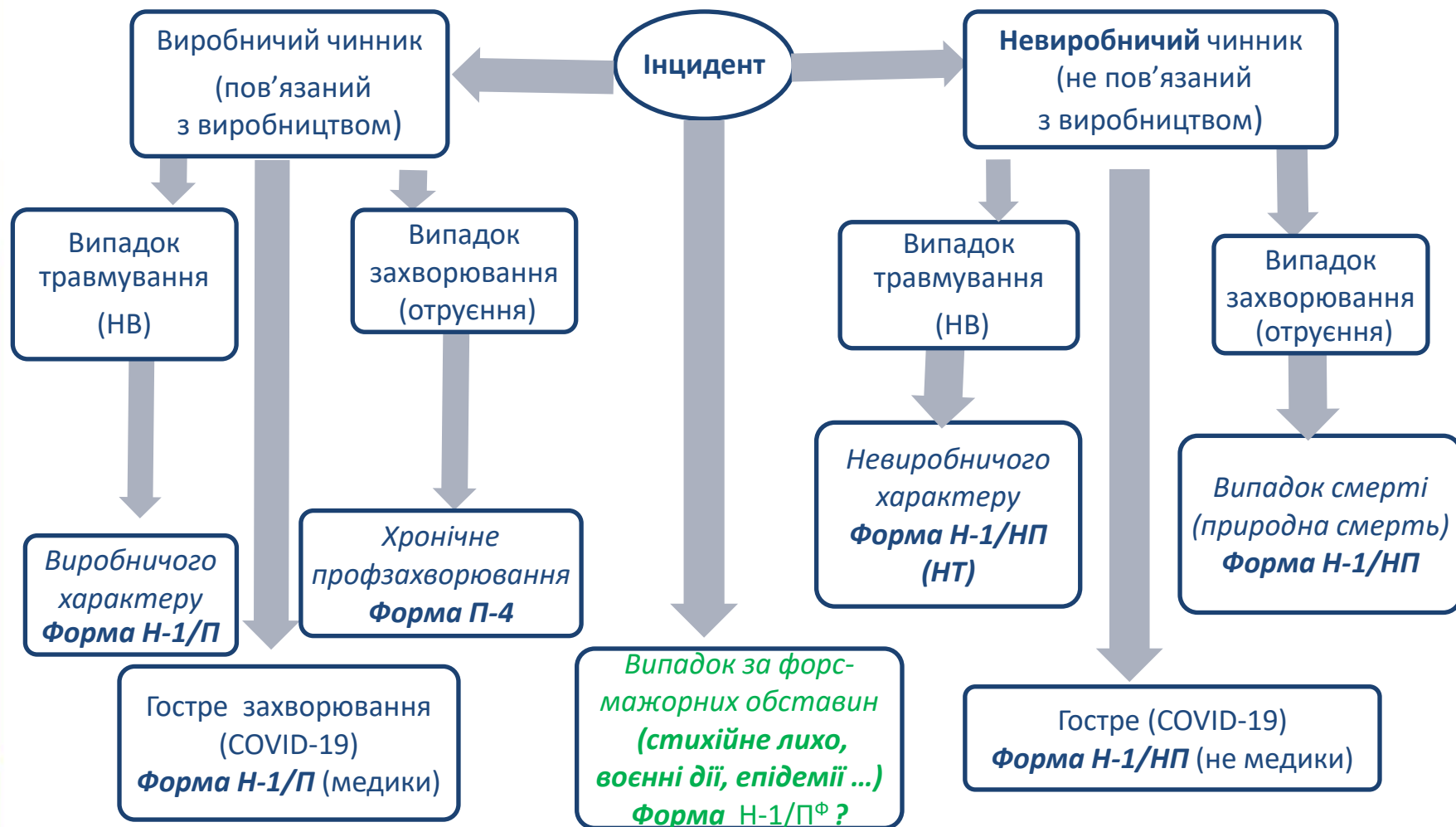
Сфера дії Інструкції – військовослужбовці, що виконують обов'язки військової служби.

Частина 4 статті 24 Закону України
«Про військовий обов'язок і військову службу»

Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»; Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; Закон України «Про матеріальну відповідальність військовослужбовців та прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державі» .

Розслідування інцидентів (за Порядком № 337)

Форс-мажорні обставини

Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) – надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, а саме: загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи, але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, **військові дії, оголошена та неоголошена війна**, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безлади, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, **введення комендантської години**, експропріація, примусове вилучення, захоплення підприємств, реквізиція, громадська демонстрація, блокада, страйк, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, **тривалі перерви в роботі транспорту**, регламентовані умовами відповідних рішень та актами державних органів влади, закриття морських проток, ембарго, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо, а також викликані винятковими погодними умовами і **стихійним лихом**, а саме: **епідемія**, сильний шторм, циклон, ураган, торнадо, буревій, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, град, заморозки, замерзання моря, проток, портів, перевалів, землетрус, блискавка, пожежа, посуха, просідання і зсув ґрунту, інші стихійні лиха тощо.

Частина 2 ст. 14¹ Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 № 671/97-ВР

Прихований нещасний випадок

Прихований нещасний випадок на виробництві – нещасний випадок, про який роботодавець, потерпілий або працівник, який його **виявив, не повідомив** у встановлений Порядком **строк** відповідним органам, та/або нещасний випадок, **розслідування якого не проведено** комісією підприємства.

*За порушення встановленого порядку повідомлення (надання інформації) центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці, про нещасний випадок на виробництві на посадових осіб підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб – підприємців, які використовують найману працю, і на фізичних осіб, які не мають статусу підприємців та використовують найману працю, **накладається штраф від 20 до 50 НМДГ.***

Стаття 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення

Строк давності розслідування НВ

- ✓ Строк давності для розслідування НВ на виробництві становить **3 роки** з дня їх настання.
- ✓ Розслідування НВ, факт якого встановлено рішенням **суду**, проводиться **незалежно від дати** його настання.
- ✓ У разі проведення **повторного розслідування** НВ застосовується нормативно-правовий акт, під час дії якого стався НВ, а оформлення матеріалів розслідування здійснюється відповідно до **вимог Порядку № 337**.

Прийняття рішення про пов'язання/ непов'язання НВ з виробництвом

- ✓ Визнання НВ пов'язаним/**не** пов'язаним з **виробництвом**:

голосування простою більшістю голосів

- ✓ Рівна кількість голосів членів комісії:

голос голови комісії є вирішальним

- ✓ Пріоритет у формуванні обставин, причин, висновків Акта Н-1

має голова комісії

- ✓ Незгода з обставинами, причинами, висновками Акта Н-1

**член комісії може письмово оформити
окрему думку**

Обставини **пов'язання** НВ з виробництвом

1

НВ стався на території об'єкта виробництва, у робочий час та під час дій в інтересах виробництва

2

Вплив виробничого фактора або середовища на стан здоров'я потерпілого

Підпункт 1-23 п. 52 Порядку № 337

Обставини **непов'язання** НВ з виробництвом

1

Вчинення потерпілим кримінального правопорушення, що встановлено обвинувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про закриття кримінального провадження за нереабілітуючими підставами

2

Смерть працівника від загального захворювання або самогубства, що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та/або відповідною постановою про закриття кримінального провадження

Пункт 53 Порядку № 337

Додаткові обставини **непов'язання** НВ з виробництвом

1

Виконання ФОП видів робіт, що не зазначені в документах його обов'язкової звітності

2

Не підтверджено факт перебування особи у трудових відносинах з роботодавцем

3

Наявність обставин, що не підпадають під дію ознак пов'язання НВ з виробництвом (передбачених пп. 1–23 п. 52 Порядку)

Пункт 53 Порядку № 337

Підстави відмови надання Фондом допомоги з тимчасової непрацездатності

Злочин

- одержання застрахованою особою травм або її захворювання в разі вчинення нею злочину

Навмисна самошкода

- навмисне заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби

Алкоголь, наркотики

- тимчасова непрацездатність у зв'язку із захворюванням або травмою, що сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних зі сп'янінням

Стаття 23 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»

Особливі умови розслідування НВ

- ✓ На території підприємства з працівниками сторонніх організацій.
- ✓ НВ, пов'язані з використанням (власних) транспортних засобів.
- ✓ НВ, факт яких встановлено рішенням суду.
- ✓ НВ із працівниками підприємств, які перебувають у стадії банкрутства *або працівниками, які перебувають за межами України.*
- ✓ Із особами, які залучені до роботи без оформлення договірних відносин.

Факт, що має юридичне значення, встановлюється у судовому порядку (в порядку окремого провадження).

Стаття 293 ЦПК

**220
грн**

Національний журнал
ОХОРОНА ПРАЦІ

Микола Федоренко

**Організація проведення
розслідування нещасних
випадків комісією
підприємства**

за Порядком розслідування
та обліку нещасних випадків,
професійних захворювань
та аварій на виробництві № 337

+ зразки заповнення
документів

ШАНОВНІ ДРУЗІ, ПЕРЕДПЛАТНИКИ, КОЛЕГИ!

**Журнал «Охорона праці» пропонує
практичний посібник**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ
НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ КОМІСІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА**
за Порядком розслідування та обліку
нещасних випадків, професійних захворювань
та аварій на виробництві № 337

У посібнику надано
**зразки заповнення
24 документів**,
складання яких
передбачено
Порядком № 337.

АВТОР
Микола Федоренко,
заступник головного
редактора журналу
«Охорона праці»

З питань придбання звертайтеся до редакції за телефонами:
(044) 558-74-27, 296-82-56, 296-05-65   **(098) 598-34-17, (067) 288-03-73**

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ
ОХОРОНА ПРАЦІ

**ПЕРЕДПЛАТНА КАМПАНІЯ НА 2023 рік
ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ!**

Найкращий
журнал
про безпеку на
124 сторінках

Журнал «Охорона праці»
друкований або
електронний на 2023 рік
за ціною 2022 року

**ЗАОЩАДЖУЙ від
480 до 1740 гривень**

На 2023 рік
ЗА ЦІНОЮ 2022 РОКУ

КАБІНЕТ ОХОРОНИ ПРАЦІ